

Magyar milliárdok külföldi számlákon: nem mindenki bűnöző – interjú

2014. február 21., 16:30

privátbankár.hu

Tovább ronthatja a hazai privátbanki vagyonkezelés esélyeit, ha a Simon-ügy kapcsán a politika újabb intézkedésekkel tovább csökkentené az ügyfelek amúgy is csekély bizalmát - véli Karagich István. A Blochamps Capital ügyvezető igazgatója szerint az idén a privátbanki vagyonok felhalmozói jórészt az állammal megbízási viszonyban lévő cégek vezetői lehetnek - de ők adózott pénzeket fektetnek be.

- A napokban már úgy jelent meg egy cikk egy napilapban, hogy „extraprofitot” könyveltek el a kötvény-befektetők. Nincs túl nagy hisztéria a szofisztikált megtakarítási formák, pláne a Simon-ügy nyomán a határon átnyúló ügyletekkel szemben?

- Való igaz, az elmúlt hetek-hónapok adóparadicsomokkal kapcsolatos hírei, most pedig kiváltképp a Simon-ügy kapcsán minden külföldön lévő megtakarításra a bizalmatlanság fénye vetül. A vagyonkezelés során nem Istentől elrugaszkodott dolog a befektetések megtakarítási formák, vagy épp földrajzi hely szerinti diverzifikációja. Épp ezért nagyon fontos, hogy a politika ne keverje össze az ésszerű pénzügyi tervezést a külföldön egyértelműen adóelkerülés, vagy épp pénzmosás kapcsán parkoltatott pénzekkel. A privátbanki vagyonkiáramlás történetét vizsgálva látni kell, hogy míg a rendszerváltás körüli években jelentős volt a feketegazdaságból származó összegek „exportja”, addig az elmúlt másfél évtizedben döntően fehér, illetve maximum szürke – mondjuk lobbitevékenységből származó - pénzek mentek ki Magyarországról ebben a formában.

A konkrét, Simon-ügyről nem tudok nyilatkozni, de azt gondolom, hogy ettől elvonatkoztatva, nagy általánosságban ilyen vagyontömeg esetén egy közszereplő – mert ne legyenek kétségeink, több politikusnak vannak pénzei határainkon túl – vagy bármilyen állampolgár abban az esetben, ha tudja, honnan származik az adózatlan vagy törvénytelen pénz, jobban jár, ha – akár strómanokon keresztül is – élve a jogi kiskapuval, adóamnesztiában hazahozza ezt az összeget. Ne feledjük, az elmúlt hónapokig 10 százalékos adó megfizetése mellett lehetett hazahozva legalizálni a vagyont, jelenleg pedig a Stabilitási Megtakarítási Számla (SMSZ) kínál kvázi legális utat az eltitkolt vagyonok hazahozatalára. Ez persze nem mentesítene a közmegítélés romlásától, ám legalizálhatná a jövedelmet. Hiba, ha nem élnek vele az érintettek.

Visszatérve az alapkérdéshez: a vagyontervezés során teljesen ésszerű, hogy bizonyos vagyontömegben túl a befektető nem marad határokon belül, hanem más, külhoni

instrumentumokba fektet. E tekintetben nem a befektetés ténye az, amely vizsgálendő, hanem az, hogy a vagyon megszerzése vajon a fehér-, a szürke-, vagy a feketegazdaságból származik-e – de ennek valójában nincs köze azokhoz az instrumentumokhoz, amelyek a vagyonok kezelésében segítenek. A pénzügyi közvetítőrendszer tagjainak feladata/kötelessége, hogy jelezzék, ha bűncselekményre okot adó pénzmozgást tapasztalnak, s ezt mind hazánkban, mind külföldön meg is teszik – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) adatai szerint 2013 első félévében több mint 80 százalékkal, 6160-ra nőtt a pénzmosás elleni törvény alapján tett bejelentések száma, amelyeknek több mint 90 százaléka bankoktól érkezett.

A mostani bizalmatlanság és az esetleges elkapkodott intézkedések, milyen helyzetben találják a magyar vagyonkezelői piacot?

- Látni kell, hogy Magyarország sok tekintetben veszített vonzerejéből az elmúlt évek során. Az okok között egyértelműen a gazdasági, politikai, bizalmi okok vezetnek, hiszen hazánk még akkor is stabilan privát vagyon „exportőrnek” számított, amikor a mostaninál lényegesen kedvezőbb környezetben lehetett itthon megtakarításokat elhelyezni – magasabb volt a kamatszint, nem volt kamatadó és a származtatott ügyletek nyereségadója 0 százalék volt. Ugyanakkor látni kell, hogy a vagyonkezelés egyértelműen bizalmi kérdés, márpedig a gazdaságpolitika a rendszerváltás óta pont azt nem tudja nyújtani a vagyonosabb rétegnek, ami a legfontosabb: a stabilitást. Ha most felerősödnek a bíráló hangok, s esetleg új intézkedések is születnek, akkor a jövő sem lehet szép.

Karagich István

A szakember pályafutását a Kereskedelmi és Hitel Bank Rt.-nél kezdte devizapiaci ügyletkötőként, majd 1993-tól 1996-ig a BNP-KH Dresdner Bank Money Market dealer-e volt. 1996-tól 2000-ig több hazai brókercégnél töltötte be a devizaüzletág-vezetői posztját.

2000-2002 között a K&H Bank Treasury munkatársa. 2001 novemberétől a BloChamps Capital Pénzügyi Tanácsadó Kft. ügyvezető igazgatója. 2003-2006-ig a Napi Gazdaság Kiadó stratégiai igazgatói posztját is ellátta.

A pénzügyi és tőzsdei szakvizsgái (BÁT, BÉT), valamint a Magyar Forex Társaság tagsága megszerzése mellett Párizsban a Banque Nationale de Paris és a Chicago-i Board of Trade képzéseit is elvégezte devizapiaci és határidős devizatőzsdei területeken.

A Blochamps legfrissebb elemzése szerint az elmúlt 5 év alatt a benchmark felett átlagosan 3,4 százalékkal bővült a hazai privátbankokban kezelt ügyfélvagyon. Mindez azt jelenti, hogy 2007 és 2012 között az itthon őrzött ügyfélvagyon növekedése mindössze 350 milliárd forintnyi volt, ez pedig jelentősen elmarad a jóval alacsonyabb kamatkörnyezetben is ezt meghaladó mértékű növekedést mutató nemzetközi növekedéstől. Ráadásul, ha ezt a számot tovább korrigálnánk azokkal az eszközökkel, amelyek a benchmarkot meghaladó jó teljesítményt értek el, -márpedig ilyen eszközökkel, világszinten teljesítő származtatott alapokkal többel is büszkélkedhetünk - akkor beláthatóan nullához közelítene a nettó éves új ügyfélpénz-beáramlás. Bár válság volt, ám az egyértelmű, hogy a vagyonos réteg ennél komolyabb összeget tudott felhalmozni, ez pedig azt vetíti előre, hogy az elmúlt évek során komolyabb volt határon túlra történő vagyoniáramlás, mint amennyi pénz a privátbanki szektorba befolyt.

- Mennyi pénzt őrizhetnek a magyarok a határokon túl?

- Ezt csak becsülni lehet. A becslések egy részét nyilvános EU, NAV vagy MNB adatokból – például az európai adóegyezmények révén a NAV részére utalt összegek nagyságrendjéből – becsülhetjük. Ezek alapján, illetve a privátbanki partnerek véleményét is ismerve, mi úgy gondoljuk, hogy éves szinten 250-300 milliárd forint körül lehet a külföldre induló vagyontranszfer mértéke – azaz az elmúlt 15-20 évben több mint 2500 milliárd forintot vittek külföldre a polgárok.

Fontos tudni, hogy a vagyontranszfer nem lineáris – a gazdasági, politikai bizonytalanságok komoly mértékben meglódíthatják a pénzek külföldre vitelét. E tekintetben például a 2012. első negyedévi tőkekiáramlást nem nagyon lehet feledni. Annak ellenére abban az évben becslések szerint 400-450 milliárd forint ment ki az országból, hogy akkor még igen magas volt Magyarországon a kamatkörnyezet, bár az adóamnesztiának és a tavaszi pánik elültének köszönhetően az átlagot meghaladó, 100 milliárd körüli beáramlás is volt annak az évnek a során. Csak ebben az időszakban több tízezer számla nyílt a határainkon túl.

Persze a számlanyitók köre messze nem homogén. Mintegy 10 ezren a valóban vagyonos osztályhoz tartoznak, akik a pénzügyeik nemzetközi tervezésének részeként már korábban nyitottak külföldi számlát, jellemzően akár 1 millió euró feletti összegeket el tudva helyezni ezeken a számlákon. A második kör az, ami érdekesebb: mintegy 40-50 ezer olyan honfitársunk nyitott számlát, jellemzően a szomszédos országokban, akinek elvben ilyen gondolata nem támadt volna korábban, hiszen pénzügyeik, vagyonuk mértéke nem kívánt volna földrajzi diverzifikációt. Ők főként azok az adónyertesek, akiknek az egykulcsos adó bevezetéséből esetenként éves több 10 ezer eurós megtakarításuk keletkezett, amelyet nem éltek fel. Ezek a pénzek adózott összegek, hiszen jövedelemadót, vagy cég esetében nyereségadót megfizettek utánuk, azonban a külföldre vitt pénzek kapcsán a kamatadótól, illetve a pénz elköltéséből származó fogyasztási bevételekből nem részesedik az állam.

- Mi van ezekkel a pénzekkel? Hazajöttek?

- 2012-ben részben igen, de mi úgy látjuk ma már lényegében a kamatkörnyezet sem teszi vonzóvá a hazai megtakarításokat. Akiknek eddig pénze volt kinn, szinte biztos, hogy ott is hagyja. A harcnak az újonnan termelődő pénzekért kell folynia, azért, hogy ezek a pénzek itt maradjanak. Termékoldali gondok miatt erőteljesebb vagyontranszfer bizonyosan nem várható, hiszen a hazai instrumentumokkal lényegében a teljes világpiac elérhető, s emellett például a forint prognosztizált gyengülésén vagy erősödésén is lehet keresni. A lehetőségekből bizonyára komoly mértékben részesednek majd az alapkezelők, amelyek teljesítményét nemzetközi szinten is kiemelkedőnek tartom. Ráadásul egyre több szolgáltató vette át azt a kedvező költségstruktúrát, amelyben az alapok alapja típusú befektetéseknél csak a mögöttes alapok költségeit kell megfizetnie az ügyfélnek, s maga az alapstruktúra nem önálló alapként, hanem egy diverzifikációs eszközként működik.

- Adódik a kérdés, hogy honnan lesz pénz?

- A gazdaság némi életjelet már ad, a választások átmeneti időszaka után pedig alkalmas lehet a hitelesség visszaállítására, ha egy átgondolt, kiszámítható gazdaságpolitika rajzolódhat ki. Az eddig elmondottak alapján talán meglepő lehet, de a Blochamps-nál úgy számolunk, hogy idén és 2015-ben akár 200-300 milliárd forint jelenik meg majd a privátbanki számlákon. Ezek forrása az újrainduló EU-forráskiosztás mellett komoly részben azok az eddig fedezetként szolgáló vagyonelemek lehet, amelyek korábban felvett (céges) hitelek mögött álltak. Miután az MNB Növekedési Hitel Programja révén ezen hitelek jó részét sikerült lecserélni komoly összegek kerülhetnek ki a fedezeti körből, s áramolhatnak a privátbanki piacra. Egyébként a jelen évek érdemben vagyonosodó szűk rétege is komolyan hozzájárulhat a privátbanki piac növekedéséhez, ők kevés kivételtől eltekintve a banki üzletágak beszámolóí szerint jellemzően az állammal megbízási viszonyban lévő elithez köthető, nyereséges vállalkozások tulajdonosai, adózott nyereségekkel.

<http://privatbankar.hu/penzugyek/magyar-milliardok-kulfoldi-szamlakon-nem-mindenki-bunozo-interju-266263>